

PLANETA ZEMĚ

1. GLÓBUS

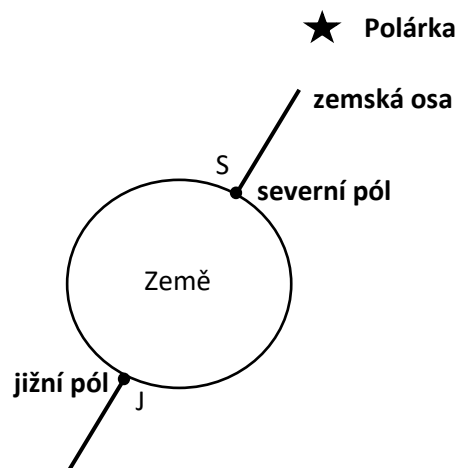
- **Glóbus** = zmenšený model Země
- Ukazuje nám přesné rozmístění světadílů a oceánů
- **Měřítko glóbusu** – ukazuje kolikrát je glóbus zmenšen oproti Zemi
- **Druhy zemských glóbusů:**
  - o Fyzické glóbusy – znázorňují přírodní podmínky povrchu Země pomocí barev – pevnina (zelená, žlutá, hnědá) a voda (modrá)
  - o Politické glóbusy – povrch pevniny je rozdělen barevně podle států, vyznačena jsou i hlavní města, velká města, atd.

2. ORIENTACE NA ZEMI

PEVNÉ BODY NA ZEMI

Polohu na Zemi určujeme podle pevných a neměnných bodů:

- **Zemské póly** – severní a jižní
- **Zemská osa** – otáčí se kolem ní Země, prochází jejím středem
- **Polárka (Severka)** – orientační hvězda – stále nad severem Země

SVĚTOVÉ STRANY

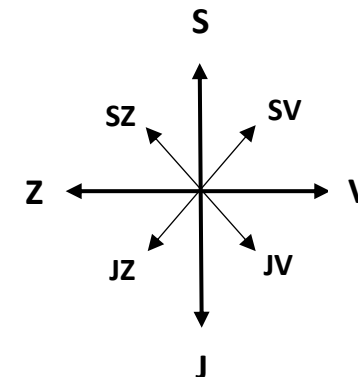
- K orientaci na Zemi slouží světové strany

Hlavní světové strany:

- o S – sever
- o J – jih
- o V – východ
- o Z – západ

Vedlejší světové strany:

- o SV – severovýchod
- o SZ – severozápad
- o JV – jihovýchod
- o JZ – jihozápad

- Můžeme je určit pomocí kompasu nebo buzoly

ZEMĚPISNÁ SÍŤ

- díky ní dokážeme určit přesnou polohu místa
- tvořena soustavou poledníků a rovnoběžek
- **Poledníky:**
  - o Spojují severní a jižní pól
  - o Určují **zeměpisnou délku**
  - o Hlavní poledník – **nultý** – rozděluje Zemi na **východní** a **západní** polokouli

Ravnoběžky:

- o Pomyslné kružnice kolem celé Země
- o Určují **zeměpisnou šířku**
- o Hlavní (nultá) a nejdelší rovnoběžka – **rovník** – dělí Zemi na **severní** a **jižní** polokouli
- o **Další důležité rovnoběžky:**
  - obratník Raka, obratník Kozoroha
  - severní polární kruh, jižní polární kruh